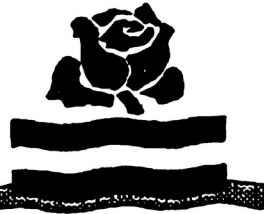

portorožan

***** GLASILO KRAJANOV PORTOROŽA *****
* Štev./N° 2 IL GIORNALINO DEI CITTADINI DI PORTOROSE *
***** Leto/Anno II februar / febbraio 1992 *****

POD KAKŠNO STREHO ?

Gotovo ste že slišali, da na različnih ravneh že krojijo podobo bodoče občine. **Prva značilnost** : zdaj jih je v Sloveniji 62, po osnutku novega zakona pa naj bi jih bilo od 250 do 300. Torej naj bi bile bodoče občine precej manjše kot so sedanje.

Druga značilnost : namesto nekaterih oblastvenih pristojnosti, ki jih imajo sedanje občine, naj bi te urejale javne zadeve v interesu prebivalcev tega območja.

Tretja značilnost : po velikosti naj bi imele občine po nekaterih predlogih najmanj tritisoč, po drugih pa pettisoč in več prebivalcev. Na manj naseljenih območjih bi lahko bile občine manjše.

Četrta značilnost : vsaka občina naj bi obvezno imela šole, trgovine, zdravstveni dom in seveda komunalno infrastrukturo.

Ponekod so že začeli o tej zamisli precej na široko razpravljati. V naši občini (in tudi krajevni skupnosti) smo glede tega precej v zamudi.

Ne glede na to pa je že slišati različne zamisli to so v glavnem : celotna sedanja občina naj bi ostala ena lokalna skupnost; celotna občina naj bi dobila status mestne občine (pogoj po zakonskem osnutku je okoli 20.000 prebivalcev); po tretji zamisli naj bi sedanjo občino razdelili na tri manjše (mesto Piran, Portorož, Lucija); po četrti zas novl pa naj bi občinsko območje razdelili na štiri manjše občine.

Vse variante imajo svoje zagovornike in tudi veliko argumentov, ki govorijo za takšno ali drugačno bodočo občinsko ureditev. Pod kakšno streho se bodo spravili posamezni kraji pa bo odvisno od glasov občanov, ki se bodo o tem odločali na referendumu. Zavestno odločanje pa bo mogoče samo, če bomo vsi do dobra poznali čim več razlogov, ki govorijo za takšno ali drugačno odločitev. Vsakemu izmed nas bo gotovo najbolj pri srcu najbolj učinkovita, pa tudi čim bolj cenena oblika, v kateri bomo lahko na čim bolj demokratičen način urejali javne zadeve v interesu vseh nas.

Prav zato ne bi bilo kdo ve kako pametno navijati za takšno ali drugačno varianto. Zdaj še ne. Pač pa kaže čim bolj se seznaniti z različnimi razlogi za poznejšo odločitev. Da bi ta lahko bila demokratična. Demokratična pa je lahko edinole, če dobro poznamo prednosti, pa tudi negativne plati različnih možnosti, za katere se bomo morali odločati.

Gustav Guzej

SERVIZIO "MINI - TAXI"

Gia' da qualche tempo i cittadini del comune di Pirano possono usufruire di un pratico servizio "mini-taxi". E un'iniziativa scaturita dalla crisi che ha colpito i lavoratori del ramo turistico ed indirettamente anche i proprietari delle "auto di piazza". Per lo stesso prezzo del biglietto d'autobus si fa un tragitto piu' lungo, piu' comodo e con intervalli molto piu' brevi del normale servizio autocorriere. Partendo da piazza Tartini, il percorso si prolunga fino alla scuola di S.Lucia ed oltre. Le fermate sono a richiesta. Bisognerebbe forse determinare il posto per il parcheggio dei tassi' a S.Lucia, cosi da non dover entrare in conflitto con il servizio autocorriere dell'azienda "Slavnik". Da una piccola inchiesta, fatta tra amici e conoscenti, risulta che la maggior parte di loro preferisce di gran lunga usare i "mini-taxi" e lasciare a casa la propria vettura, risparmiando cosi' i soldi per la benzina e per il parcheggio. Calcolando inoltre quante automobili in meno ci sarebbero in piazza Tartini, la soluzione dei tassi' sembra valida, anche per risolvere almeno in parte il problema dei parcheggi a Pirano. Probabilmente detta soluzione sara' aversata da coloro che ricevono un introito dai parcheggi e dai passaggi della transenna, ma vogliamo un po' considerare i desideri e le richieste dei cittadini ?

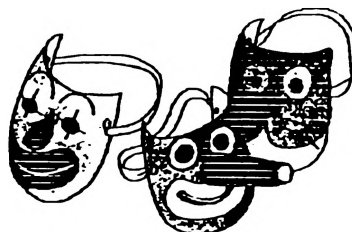
Potrei sbagliare vedendo il tutto attraverso l'ottica della comodita', del risparmio di tempo e di denaro e (perche' no ?) anche della disponibilita' e della gentilezza degli "autisti di piazza". Forse ci sara' qualcuno disposto a spiegare perche' si dovrebbe rinunciare a quanto sopra, se mantenuto nei limiti della legge. Percio' vorrei sentire anche l'altra campana, ossia il parere di coloro che in un modo o nell'altro si sentono danneggiati da questa lodevole iniziativa. Si potranno chiarire cosi' i "pro" ed i "contro" questo stato di cose.

Cesarina Smrekar

PUST PO BELOKRIŠKO

Belokriške maškare, ki se že vrsto let trudijo, da bi ohranjale istrske kamevalske navade, pripravljajo pustno povorko, ki naj bi (-če se kje ne bo zataknilo, npr. pri oblasti, sredstvih, ipd.) na pepelnično sredo, 4. marca okoli 15 ure krenila izpred marketa (Mercator-Degro) na Belem križu, šla po Belokriški cesti, mimo Bernardina, skozi portoroški center, po Koprski cesti do kamnitega križa na Belem križu, kjer bodo maškare, po krajšem slovesnem nagovoru, po stari šegi zažgale letošnjega Pusta.

Veseli pustni pogrebci so seveda v povorko vnesli sodobnost, zato se bodo pomikali z avtomobili.

Prej pa se bodo belokriške maškare še povesele. Svoje norčije bodo zganjale na pustno soboto, 29. februarja od 20h do... na plesu v hotelu "Jezero" v Fijesi.

Kaj vse moti kraševko na Obali

Kot kroglici izstopajoči, izrazito slovanski lični, razgiban obraz, v katerega so dolga leta preizkušeni in skrbi vrisala globoke a prijazne črte, drobne, temne, živahne in zvedave oči - to je prvi vtis o dr. medicine **Ljudmili Bizjak**.

Pričakala naju je gostoljubna in topla v svoji lepi, malodane razkošni hiši obdani z oljčnim nasadom, na Vilfanovi cesti, kjer še zmeraj, kljub upokojitvi, ne miruje. Potem, ko je že prenehala z vsakodnevnim zdravniškim delom, je v Zagrebu opravila izpit iz akupunkture. V svojem neutrudnem iskanju novega je svoje znanje iz klasične zahodne medicine združila s starodavnim orientalskim poznavanjem človeškega telesa in tako še danes, bogatejša za nova spoznanja, lajša tegobe svojim pa cientom.

O sebi nerada govori - pravzaprav o njej izveš največ, ko kritično komentira dogajanja okoli sebe! Kritičnost! Da, lahko bi rekli, da je to njena izstopajoča značilnost: nič ji ne uide, vse opazi, pretehta in - tudi razsodi. Seveda, kar misli pove v obraz, brez dlake na jeziku. Pa zakaj bi jo imela? Saj je v 73. letih svojega življenja preživela že marsikaj dobrega in hudega in se navadila reči "bobu bob".

Po rodu je Kraševka, ki se je po letih emigrantstva vrnila na rodno primorsko zemljo, zato jo odnos do naše, slovenske manjšine v Italiji izredno moti. **"Pozablja se, da so bili primorski Slovenci v tem stoletju prvi izpostavljeni genocidju. Nihče danes ne pove, da so se Primorci prvi v Evropi uprli fašizmu in da se je na Primorskem prav zaradi tega slovenski narod uspel obdržati. Za to imajo še posebej zasluge primorski duhovniki, ki so, kljub fašistični strahovladi, ves čas negovali slovensko besedo. Za razliko od duhovščine drugod po Sloveniji!"**

Po letu '33, ko so padle Bazoviške žrtve in se je pritisk fašizma še poglobil, se je mnogo Primorcev izselilo. Tudi njeni starši so odšli v Ljubljano, kjer se je dr. Ljudmila Bizjak rodila. Leta 1941 so njeno družino izselili v Srbijo, kjer so ji četniki ubili očeta, leta '45, ko je prišla iz partizanov, je še sama šla k materi v Beograd, kjer je - s številnimi prekinjavami - doštudirala medicino.

Leta '48 - informbiro - Goli otok. A o tem noče ničesar povedati. Preveč se je ta otok zlega imena zajedel vanjo, v njene spomine. In medve raje ne drezava, saj čutiva, da sva dregnili ob neizživeto bolečino.

Tako rekoč goloroka, brez zdravniških pripomočkov, je službovala v Bosni, od koder je odnesla največ izkušenj iz praktične medicine: od dajanja injekcij, šivanja ran ...

V domovino, v Vipavo, se je vrnila leta '64, 1966. leta jo je pot privedla v izolski zdravstveni dom. Na Bernardin, na Vilfanovo ulico pa se je preselila leta '74 in tako postala Portorožanka.

Ko sva sedli za masivno jedilno mizo v njenem domu, nama je takoj nasula, kaj vse okoli nje jo moti. Hotela je, da se predvsem to napiše, da ljudje zvedo, kaj misli, da ni prav.

Morda je ravno njeno rojstvo v znamenju škorpiona tisto, kar ostri kritičnost njenega prodornega duha! Začela je kar naravnost, brez ovinkov je našela, kaj je narobe:

"To, kar se dogaja danes v Piranu je kulminacija:

- na eni strani vse več črnih gradenj,

- na drugi strani pa oblast uničuje jedro starega Pirana."

In kot primer takšnega uničevanja navede obnovo vogalne hiše ob vhodu Tartinijevega trga z grozljivo ploščadjo na strehi ter labirintom stopnišč, pa črno gradnjo restavracije "Napoleon" na obali. **"Avtohtono prebivalstvo je stoletja znalo ohranjati okolje, danes pa mesto upravlja jo prišleki brez okusa in brez občutka za kraj! Delamo elipso na Tartinijevem trgu, nimamo pa denarja za obnovo Tartinijevega gledališča. Gostinski lokal na najlepšem kraju v Piranu, ob morju, je postal beznica s flipperji, namesto da bi ga dali v roke spretnemu zasebniku, ki bi ga preuredil v najboljši lokal v mestu."** (Beseda je o bivši kavarni ob gledališču "Tartini", op. avtoric).

Nato se je dr. Bizjakova lotila svojega kraja, Portoroža, za katerega - po njenem mnenju - se še zmeraj ni doreklo, kako naj se razvija. **"Če hočemo turizem, je treba začeti drugače! Prednost je treba dati turizmu in za plažo žrtvovati tudi skladišča soli. Če bomo skladišča preuredili v poslovne prostore, gostišča, bifeje..., bo morje ob njih postalo kloaka!"**

Jadranski klub "Pirat" na Bernardinu je zgolj zastojni servis in parkirišče čolnov za Ljubljance, zato ga je treba umakniti drugam, na primernejše mesto!

Smo kot branjevke," je zaključila dr. Bizjakova, "vsi bi hoteli imeti vse. Ne znamo se zmeniti, kaj naj bo ob teh 30., 40. kilometrih obale, ki jo Slovenci premoremo!

Pa še o Fijesi! Na delu so mračne sile, ki hočejo še ta košček proste zemlje uničiti!"

Snežna Rešek, Livija Sikur Zorman

Nekaj je treba pove krajanj sploh ne vedo, vsaj doma ne, ker je odrom Avditorija. Ne p ali karkoli drugega, p napoto.

To je portoroška St biti Portorož ponosen na tekmovanjih in priz Ustanovljena je bi 1952. Z njo so se pri **Jernej Verginella, I Miloš Sever, Stani zagotovo še marsikdc**

Leta 1969. je priše rečeno, mlad, za to de **Oražem**. O njegovi h tekmovalnih uspehih i blesteča predstavnic zelo lepo napisala so tega ponavljal. Gre pa mlajših, toda obetavi **Nedeljkovič, Lara I vrhunskem Eliom Bi Trbovljah tako navduš je tam pozabil celo d Romana Brečeviča i**

Na tem mestu tudi tekmovalnih dosežkov pa, da je strelski šport in sprožit, je tako zm verjeti tisti, ki bi si šel n pod zunanjim odrom sedež, kjer se njeni pripravljajo na to, ke movanjih. Že samo to dekle, kakršna je Rer vanjih opravka z nad sme naslanjati nikam prizadevnosti in napo spodoben strelc, kaj

Čemu potem to dr tam, kjer je, komu na

Že po letnici njen začetku, je razvidno, štiridesetih let. Staros že umreti. Rajši naj ji jeno z željo, da bi n uspešno in ponosno i

Sožalje izrekal Strme poti ob : **Ludvika ŽNID**

Ob nedavni sr izrekamo isk možu ing.Br prijateljem in s

In kdo so (bili) učitelji na VPPŠ v Portorožu?

Vsi dekani VPPŠ

Osnovatelj Višje pomorske (in prometne) šole leta 1960 v Piranu ter njen prvi direktor je bil **kap. France Potočnik** iz Kopra, ki pa se je zaradi bolezni že koncem 1961. upokojil. Od takrat dalje pa do 1973. je šolo krmaril **kap. Slavko Kavšek** iz Portoroža. Za njegove "vladavine" je bilo zgrajeno novo poslopje v Portorožu (1962), kjer sta sedaj pod skupno streho obe pomorski šoli. Šolo so vodili še **dr. Dušan Kernev** v obdobju od l. 1973 do '76, **Zdravko Klasek** (1976-79), **mag. Ivan Smerdu** (1979-85.), **dr. Ljilj Jakomin** (1985-86), **mag. Andrej Pirš** (1986-88), **mag. Norbert Petrovič** (1988-89) in od leta 1989 **jo spet vodi Zdravko Klasek**.

Vsi redni učitelji VPPŠ

Redni učitelji šole so bili, nekateri pa so še - poleg **Franca Potočnika** in **Slavka Kavška - Marlja** (1962-79) in **dr. Dušan Kernev** (1962-89) iz Pirana, pokojni **Ernest Kopriva** od leta 1962 do l.74) iz Pirana, **Ljubomir Gorup** (1962-65) iz Ljubljane, **Emil Babič** (1962.63) iz Portoroža, **mag. Zdravko Klasek** (1963-80 in ponovno od leta 85) iz Portoroža, **Marlja Bevc** (1966-77) z Pirana, **Djordje Ivkovič** (1970-78) iz Pirana, **mag. Ivan Smerdu** (1971-85) iz zole, od leta '73 do leta '78 **mag. Andrej Novak** iz Pirana, ki spet predava od 89. leta., **Gilbert Koncilijs** iz Pirana, ki uči od l-'76, **dr. Josip Zohil** od l. 1977 z Kopra, **mag. Norbert Petrovič** iz Portoroža je začel učiti leta '78, **mag. Iztok Jstan** iz Kopra uči od l. 1979, **Damjana Polh** (1980-90) iz Portoroža, pokojni

Sedanjki dekan VPPŠ Zdravko Klasek in dolgoletni direktor VPS Slavko Kavšek

mag. Drago Ukmar iz Portoroža je učil od l.'80 do '89, **mag. Andrej Pirš** iz Lucije od leta '81, **dr. Ljilj Jakomin** (1982-90) iz Portoroža, **dr. Miro Lozej** (1983-90) iz Pirana, **mag. Rudi Čop** iz Kopra predava od l. '85, **mag. Dušan Fabe** iz Pirana je na šoli od leta 1987, **mag. Ratko Dovečar** iz Kopra je na VPPŠ začel v letu '87, **mag. Majda Prljon** iz Kopra je prišla '89 leta, **dr. Jadran Faganelli** iz Pirana od leta '88.

Ugledni in zunanji sodelavci

Šola je imela ves čas tudi veliko zunanjih sodelavcev, predvsem visokošolskih učiteljev. Med njimi je omeniti eminentne profesorje, kot so npr. **Boris Černigoj**, **dr. Alojz Klauta**, **dr. Pavel Marc**, **dr. Heli Modic**, **dr. Vladimir Pertot**, **dr. Stanko Peterin**, **dr. Ferdinand Trošt**, **dr. Franc Cvetaš** (iz Univerze v Ljubljani) in pa **Frane Simovič**, **dr. Ladislav Tambača**, **dr. Predrag Stanković**, **dr. Vojko Borčič**, **dr. Ratko Zelenika** (iz Fakultete za pomorstvo in promet na Reki). Poleg omenjenih delujejo na šoli tudi strokovnjaki iz pomorstva in prometa.

Učitelji - v številkah

V študijskem letu 1991/92 je na šoli 11 redno zaposlenih habilitiranih učiteljev (1 docent in 10 višjih predavateljev) ter 12 zunanjih sodelavcev (1 redni profesor, 1 izredni profesor, 5 docentov, 3 višji predavatelji, 1 asistent in 1 učitelj telesne vzgoje).

Zdravko Klasek

Slovo od zime ali obujamo pustne navade v Portorožu

Že pri starih Rimljanih so bili v navadi razuzdani šemski sprevodi (Kalendae anuariae). Svet je tedaj prevzemal občutje novega leta, ki prinaša ponovno svet sonca, daljši dan, več svetlobe in toplote, prebujanje narave, skratka - novo iljensko obdobje.

Ena od nalog, ki si jih je zadalo portoroško turistično društvo, je oživitev arnevala. Res so časi slabi, vendar to, da si v času pusta kvečjemu kak otrok atakne kupljeno nalitje in hodi od hiše do hiše - beračit, priznajmo, da to ni ust. V naši zavesti še vedno velja, da je ta čas nekaj posebnega, ko marsikje **sonorijo**!

Pri ljudeh je še vedno razširjena vera, da obisk pustne šeme prinaša srečo dobro letino, in zakaj ne bi tudi portoroškemu turizmu? Po nenapisanem avilu šemam ne smete zameriti, čeprav vas bodo polile z vodo, pomazale s ijami, s pepelom, kaj izmaknile, predvsem pa se posmehovale vašim ipakam. V človeku enostavno tiči potreba po šemljenju - kdaj pa kdaj mora pustiti svoj "jaz", mora zaživeti v "šemski svobodi", da se znebi napetosti, so se v njem nabrale. Da utegne pri tem priti do nasprotja s pravili vedenja družbi, tu in tam tudi do spokatljivosti, je jasno. Vaš odpor proti šemljenju ne nikoli preveč uspešen. Šemljenje je torej splošno človeška posebnost. Ljudje se in se še dandanes šemijo po vsem svetu, po vseh celinah, med vsemi irodi in ljudstvi, ne glede na stopnjo omike.

Kaj pa pri nas? Dvomim, da so bili naši predniki imuni na pustne norčije, edtem ko se je okolica zabavala. In če vemo:

da so ponekod v Istri z nabranimi darovi pripravili skupno večerjo za vso vas; da poznajo Istrani starodavnega harlekina z imenom **cunder**; da bi v Kubedu in okoliških krajih srečali nekaj znanih postav, "**nono**" in "**nonota**", drugod poznana kot "ta stara" in "ta star", pa "**cundra**" (razcapanca), "**parapata**" (eksekutorja), ciganko, dimnikarja in hudiča; da imajo v Koštaboni (mnjam) Pusta z leseno glavo, z lijakom v ustih, in trupu pa je skrita posoda. Pustu vlivajo pri vsaki hiši vina v usta. Naslednji dan Pusta sežgo, glavo pa shranijo;

da je v ljubljanskih "Novicah iz leta 1853 ohranjen opis tražaškega pustovanja: "Ves živ je Korso... Stotero vozov drdra gor in dol in od vseh strani leti sladkorni drobiž v obraz deklicam in gospem, tako da je ž njim vsa ulica posuta... Našemanih zakritih in odkritih šem je na tisuče, ki uganjajo norce na vsako vižo, katero se človek le misli zamore; pojejo in vriskajo, žvižgajo in plešejo, ropotajo in rožljajo, oblečeni v najčudnejšo in sila smešno obleko vsih narodov, vsih stanov; polovica mesta, bi rekel, je v šemah. Terst je danes zares podoben veliki norišnici!";

— da dandanes beneški karneval enakopravno tekmuje s tistim v Riu. Pa so pravili, da je bil Piran nekoč "**male Benetke**"!

Torej, če je letos nekoliko pozno, da bi tudi pri nas kaj takega storili, bomo pa za naslednji Pust morali pošteno misliti, da ne bo drugo leto Pust zapel:

*Ku se nisi tla poročt,
boš pa mogla dilo vleč!*

Ne pozabite, ne bo sreče, če šeme ne bodo prišle k vaši hiši. Pa ne pozabite, kaj sploh pomeni besedica karneval oz. pust. "Came vale!" italijansko-latinsko: "Meso, zdravstvuj!" (Tako tudi v nekaterih slovanskih jezikih: češčini "masopust", poljščini "mieso pust" in v slovenščini skrajšano - "pust!"). Torej čaka vas štridesetdnevni post, čas odpovedi in pokore! Pa veselo pustujte.

Mitja Jančar in Livia Sikur-Zorman

MI MED SEBOJ drug drugemu čestitamo

Najstarejši krajanki **Almiri KINKELA** z ulice K sončni poti za **95. rojstni dan** iz vsega srca čestitajo njeni domači. Naši sokrajanki želimo trdnega zdravja in še veliko let med nami tudi v uredništvu "Portorožana" in v imenu cele portoroške skupnosti.

Ivanki ŠTOLFA s Fizin za lepo obletnico rojstva čestitajo sosedje in prijatelji. Gospe Štolfovi čestita tudi naše uredništvo in ji želi predvsem veliko zdravja. Ob tej priložnosti se ji zahvaljujemo za ves trud in pomoč pri distribuciji "Portorožana-a".

Majdi BRAGHIERI z Vilfanove ulice vse najboljše za rojstni dan - njeni domači.

Robertu KONTIČU z Belokriške ceste iskrene čestitke za (?) rojstni dan - prijatelji.

Ob dnevu žena bralkam "Portorožana" in vsem Portorožankam želimo, da bi jim njihovi možje, otroci in prijatelji povedali, kako zelo jih imajo radi in kako veliko jim pomenijo...

Uredništvo

Slučajnosti ni, pravi portoroški astrolog Srečko Možina

NAPOVEDANA (NE)USPEŠNOST PRIREDITEV

"Vsak organizator prireditev bi se moral najprej posvetovati z astrologom in skupaj bi lahko določila datum uspešne prireditve", je povedal portoroški astrolog Srečko Možina. Želja po spoznavanju astroloških skrivnosti se je pri Srečku Možini porodila že v gimnaziji, ko so ga začela zanimati filozofska vprašanja o smislu življenja. "Zanima me svet v globalnem smislu, mundialna astrologija, ki bi ji lahko rekli kar politična astrologija. Pri tej vrsti astrologije gre predvsem za napovedovanje vojn, potresov, usod držav in državnikov."

Kako bi lahko pojasnili vpliv zvezd na ljudi, naravo, življenje na Zemlji?

"Od vseh planetov je najpomembnejša Luna. Zemlji je najbližje in tudi giblje se najhitreje, zato najmočnejše vpliva na razpoloženje ljudi. Lahko bi ji rekli kar duša žensk in otrok, simbolizira pa tudi množice. Da bi lahko ugotovili, kako bo Luna vplivala na razpoloženje ljudi, pa moramo ugotoviti, v kakšnem odnosu je do drugih planetov."

Kako pa Luna lahko vpliva na uspešnost prireditev? Kdaj torej organizirati proslave, koncerte...?

"Prireditvam bi se morali izogniti zlasti, ko je luna v negativnem odnosu z Marsom, Saturnom, Uranom in Venero. Takrat je namreč največja nevarnost, da bo prišlo do nesporazumov, prometnih nezgod, nasilnih dejanj. V teh dneh so ljudje najbolj vznemirjeni, kar velja zlasti za ženske in otroke.

Ugodni dnevi za organiziranje prireditev so takrat, ko je Luna v ugodnih aspektih z Venero, Jupitrom in Soncem. Mora biti v znamenju Bika, Leva, Strelca ali Tehtnice. Ko je Luna v določenem znamenju, deluje na ljudi v skladu s tem znamenjem. Ko je Luna na primer v znamenju Škorpiona, je večpretop, več nasilnih dejanj. Ko pa je Luna v znamenju Tehtnice, se ljudje raje družijo in so bolj komunikativni. Kulinarčne prireditve pa bi morali organizirati, ko se Luna nahaja v znamenju Bika. Ob takšnih kombinacijah nam bo hrana bolj teknila, pa še zabavali se bomo."

Lani ste v horoskopu za Primorske novice napovedali, da dnevi, ko je potekala portoroška noč, ne bodo najbolj ugodni.

"Če bi prireditelji upoštevali napotke astrologov, bi se lahko izognili znanim dogodkom na lanskoletni portoroški noči, ko je prišlo do cele vrste nasilnih dejanj, ki niso v čast kraju, v katerem živimo. Te dogodke sem res napovedal že pred prireditvijo. Luna je bila v neugodnih aspektih z nekaterimi planeti, zlasti z Venero. Taki dnevi so neugodni in neprimerni za organiziranje prireditev. Več je nesreč, ljudje so nezadovoljni."

Ali podobne zakonitosti veljajo za dneve, za katere ljudje vraževerno pravijo, da so nesrečni, na primer 17. ali 13. v mesecu?

"Prek svoje astrološke prakse sem - brez vraževerja - ugotovil, da so datumi, kot so 17. ali 13. v mesecu, zlasti petek 13., tisti dnevi, ko je Luna v negativnih odnosih z nekaterimi drugimi planeti. V teh dnevih resnično obstaja negativen trend in so dejansko neugodni dnevi. Luna je takrat v negativnih aspektih zlasti s Saturnom in Marsom."

Temeljijo tudi stare navade, zlasti v kmetijstvu in gozdarstvu, na poznavanju astroloških zapovedi?

"Prav gotovo. Luna je kot velik magnet, velika črpa. Ko se giblje od mlaja proti luni, močno vpliva na napravo. Ko Luna raste, tudi rastline hitreje rastejo, preko korenin lažje črpajo življenjske sokove. Naši predniki so stvari dobro poznali, danes pa na to pozabljamo. Posledice so očitne. Nikar se ne čudimo, zakaj propadajo celi sadovnjaki!

Luna, ki je Zemlji najbližji satelit, močno vpliva na razpoloženje ljudi in na naravo. Astrologija, ena izmed najstarejših in najbolj skrivnostnih ved, lahko s svojimi ugotovitvami, ki jih potrjuje tudi astrološka praksa, pojasnjuje mnoge navidezne naključnosti. Toda slučajnosti ni. O slučajnosti lahko govorimo le takrat, ko nimamo dovolj znanja, da bi lahko videli globlje povezave."

Sijan Pretnar

ENOTA PIRAN

vabi v

- splošne programe tujih jezikov od začetne do konverzijske stopnje
- posebne programe : italijanskega poslovnega jezika za tajnice, angleškega jezika za nepravne začelnike, italijanščine za predšolske otroke in učence 2. in 3. r. OŠ v Kopru in Izoli;
- tečaj za villičariste in skladiščnike;
- tečaj strojepisja;
- tečaj računalništva za odrasle in otroke;
- tečaj za poslovne tajnice.

Enota Piran - deluje na Tartinijevem trgu 4, Piran, telefon 73-878, uradne ure: ponedeljek 9 - 11; torek 15 - 17.

V enoti Koper, Cankarjeva 33 pa smo vam na voljo od 8 - 18 ure na telef.: 21-258.

ACCORD

**MOŠKA OBLAČILA
KODARIN I.**

Seča 194/a - Portorož
nasproti Disconta v Luciji

KINOLOŠKO DRUŠTVO

PORTOROŽ opozarja, da razsaja pasja kuga. Lastniki naj poskrbijo za pravočasno cepljenje svojih psov!

Zanimiva anketa o "grozeči kugi" 21. stoletja

V prejšnji številki Portorožana smo objavili prvi del odgovorov na anketo, kaj menijo Portorožanke in Portorožani o AIDS-u. Sestavek je vzbudil precej zanimanja. Po eni strani zavoljo tega, ker je to za vsakogar izredno pereča tema, po drugi strani pa radevedno, kaj menijo Portorožani o tej novodobni kugi in koliko se v odgovorih odraža zdravstvena prosvetljenost naših občanov.

Tokrat objavljamo 2. del odgovorov na anketa vprašanja. Naj samo osvežimo podatek, da je na vprašanja odgovarjali 39 anketirancev, med njimi 25 žensk in 14 moških, najmlajši anketiranec je bil star 15 let, najstarejša anketiranka pa 82 let.

"Ali se lahko okužite s komarjevim pikom?"

Kar 53 % od 100.000 anketiranih Američanov meni, da bi se lahko okužili s komarjevim pikom. Vendar pa prenos virusa AIDS s piki žuželk ali z ugrizi raznih živali ni mogoč. Kljub temu znanstvenemu dokazu pa kar 18 (46 %) Portorožanov meni, da je prenos AIDS-a s komarjevim

pikom mogoč. Naj vam bo v pomoč stavek, ki ga je izrekla po telefonu starejša občanka. "Ja, doktor, ali si predstavljate, koliko bi bilo že okuženih ljudi, če bi bil mogoč prenos virusa s komarjevim pikom."

Imela je popolnoma prav, kajti če bi bil prenos s pikom komarja res mogoč, bi bila obolenost bistveno večja.

"Ali se je mogoče okužiti med pogovorom z bolnikom?"

Bolniki z AIDS-em zelo trpijo zaradi osebne izolacije. Zapustijo jih sorodniki, prijatelji in celo žene, matere, sinovi. Ljudje se z njimi ne upajo niti pogovarjati. Portoroškim bolnikom se ne bo tako godilo, saj je samo en anketiranec menil, da se lahko okuži z AIDS-em med pogovoro rom z bolnikom. Ta odnos do bolnika moramo v družbi nenehoma dograjati vati ter tako napraviti na smrt obsojenim bolnikom življenje znosnejše.

"Se AIDS lahko prenaša s kihanjem in kašljanjem?"

Podobno vprašanje so v ZDA zastavili 100.000 anketirancem. 53

Portoroški poslanec v piranskem "parlamentu"

Eno leto in pol poslanskih izkušenj v piranski kupščini je dovolj, da povem, s čim se lahko ohvalim, oziroma kaj bom še moral storiti.

Glede na to, da sem izvoljen na opozicijski stoli, je moje delo pri uveljavljanju predlogov gotovo zelo oteženo. Sicer pa portoroški poslanci že po tradiciji predstavljajo opozicijo v piranskem parlamentu, kljub temu da je običajno v oblasti v rokah Portorožanov (sedaj Andrej Grahor). In, ker se vsako najprej pohvali z dobrimi stvarmi, bom to storil tudi jaz.

Kako sem se lotil hrupa?

Mislim, da je hrup eden od najhujših problemov v Portorožu, zato sem že na začetku svojega mandata zahteval spremembo odloka o javnem redu in miru. Prav na moje zahtevo je bilo v odlok vključeno določilo o prepovedi uporabe ojačevalcev na prostem, razen v izjemnih primerih. In, ker je v odloku točno zapisano, kdo in pod kakšnimi pogoji izdaja ta dovoljenja, ne bo težko preverjati, kateri so izjemni primeri, ko je upravni organ moral dovoliti uporabo zvočnih naprav. Gotovo se še spominjate sramote v portoroškem Avditoriju, ko je bila 4. avgusta 1990 motena operna predstava Carmina Burana. Direktorju Opere in baleta SNG Ljubljana, g. Kristjanu Ukmarju, na njegovo javno vprašanje, sicer namenjeno najodgovornejšim v naši občini - g. Franku Fičurju in g. Andreju Grahorju - namesto njiju lahko kot poslanec odgovorim: To se praviloma ne bo več zgodilo! Seveda, če ne bo zatajila uprava, ki je pod njuno komando.

Smrad nekatere ne moti - če je v Portorožu

So pa tudi manj prijetne izkušnje iz naše skupščine. Mednje sodi kar nekaj mojih pobud, ki so jih zavrnili poslanci iz ostalih krajevnih skupnosti. Začel bom pri koncu. Na moje vprašanje, kdo je dovolil skladiščenje ribje moke v skladišču soli, so mi odgovorili, da skladišči podjetje Renex samo briketirano hrano za brancine, ki jih Marikultura goji v našem zalivu. Inspektorica je pojasnila, da ta proizvod zaradi svojega vonja za okolico ni moteč. Seveda sem podvomil v kakovost orodja, s katerim je to izmerila, zato sem predlagal, naj se prepove skladiščenje teh proizvodov v Portorožu. Pa je poslanec iz Pirana, ki sedi sicer v DPZ/ju, pripomnil, da njega med jolingom to sploh ni

motilo in pobuda je padla v vodo (morje). Čudno pa je, da je ta smrad motil kar precej Portorožanov in da si je prislužil še notico v "Delu". Morda pa so se ostali poslanci zbal, da bodo brikete dobili v svojo krajevno skupnost?

Zakaj nimamo fonometra?

Po vzoru tržaške občine, ki je svoje komunalne redarje opremila z ustreznimi ročnimi aparaturami, s katerimi merijo izvor in količino hrupa, sem predlagal takšen nakup tudi pri nas. Oglasil se je spet poslanec iz DPZ/ja in komentiral, da s tako dragimi aparaturami ne bomo odpravili hrupa. Čeprav še nismo imeli ponudb s cenno fonometra, je trditve vzbudila dvome pri kolegih iz ostalih krajevnih skupnosti, zato so zavrnili mojo pobudo. Ironija pa je, da je bil to poslanec iz stranke Zelenih Pirana, velik borec proti hrupu v Luciji.

In zakaj v "Kaštelu" še ponujajo kramarijo?

Naslednja slaba izkušnja se mi je pripetila ob sprejemanju osnutka o določitvi trgov v občini Piran in potrditvi tržnih redov. Osnutek je namreč že upošteval predlog tako portoroške kot piranske krajeвне skupnosti o prenosu upravljanja javnih tržnih prostorov z Avditorija na obe krajevni skupnosti. Pri tem me sploh niso motile razprave poslancev, zaposlenih v hotelih, ki so se borili za ohranjanje kramarije na stojnicah. Zame je bila nenavadna razprava župana, g. Franka Fičurja, sicer delegata KS Sečovelje, ki je menil, "da mora biti v odnosu do krajevnih skupnosti solidarnost, oziroma vsaj v tem smislu pravičnost, ker vse krajevne skupnosti nimajo tržnice Kaštel in jo upravljati ter tako pridobivati denar". Z drugimi besedami - čista nevoščljivost, da bi lahko sami skrbeli za boljši videz našega kraja. Tudi naša razlaga, da sredstva, ki bi jih tako izgubil Avditorij, nadomestimo s sredstvi iz proračuna, ki bi jih sicer morala dobiti krajevna skupnost, ni pomagala. To pomeni tudi, da se vrne mnogo manj denarja v Portorož, kot sicer. Drži, da župan pri hitrosti 40 km na uro ne vidi vse umazanije, ko gre skozi Portorož. Najbolj čudno je, da kot bivši šef oddelka za notranje zadeve in kot sedanji župan, ni bil seznanjen z nepravilnostmi, ki so se dogajale na tržnici Kaštel.

Mitja Jančar

PORTOROŽARIJE * PORTOROŽ

Ravnatelj Srednje pomorske in prometne šole, prof. Jože Sorta, odhaja v zasluženi pogoj. In že se je začela bitka za njegov (sicer slabo nagrajevani) šolski stolček. V zadovoljstvo večine profesorjev naj bi se nanj usedel dosedanj pomočnik ravnatelja, toda ...

Iz Ljubljane se je iztegnila roka šolskega ministrstva in zmešala lo kalne kadrovske štrene. Kdo bo novi ravnatelj se še ne ve: ali dose danji ravnatelj pomočnik, ali človek, ki se iz Dalmacije vrača v Slovenijo in ga "forsira" republika, ali kdo tretji? Mogoče bi morali povprašati učence, koga bi oni hoteli!

Le kaj je mladoletnike z Belega križa privedlo, da so se začeli ukvarjati z organizirano krajo po stanovanjih v zasebnih hišah in drugod po Portorožu? Večinoma so jemali tehnične predmete in še to pa ono... Tako je izginil npr. video rekorder v otroškem vrtcu, nekому je doma zmanjkalo 300 mark, iz kleti pršut, na Lepi cesti so prebrskali stano vanje itd...

To pa so fantje iz tako imenovanih dobrih, solidnih družin z vzgojo klenih vrednot ...

In vendar so iskali "zabavo" v kriminalu. Se kdo (razen staršev) sprašuje zakaj?

Mogoče ste nekatere Portorožanke opazile, da je zaprta Kompasova trgovina blizu pisarnice "Ljubljana" in zdaj ugibate ali se bo tja preselil še en filigranist ali še en tako imenovani butik.

Stave so odprte ...

Portorožani sicer nimamo kje kupiti navadnega aspirina ali šivanke in gumbov, lahko pa si na vsakem koraku kupimo zlat prstan in "visoko" italijansko modo. Hic ...

Komentirali bomo naslednjic!

Menda bo kmalu Pust (!?) Nalašč smo Pust napisali z veliko začetnico, da se ve, na kaj mislimo. Ker je Portorož namreč tako dolgočasen in pust, bo kdo mislil, da govorimo o pustoti!

Na primer v trgovinah - tistih, ki so še ostale in ponujajo, kar pač ponujajo - te samo debelo pogledajo, če vprašaš: "Ali imate kaj za pusta?"

Portorožanke in Portorožani o AIDS-u:

% jih je še vedno mislilo, da se lahko AIDS prenaša s kihanjem in kašljanjem. 8 (20 %) Portorožanov meni, da je možen prenos AIDS-a s kašljem in kihanjem, kar je znak dobre zdravniške prosvetljenosti.

Torej 80 % je prepričanih, da se AIDS ne more prenašati s kašljem in kihanjem. To prepričanje je prisotno tudi v strokovnih krogih. Pri kihanju in kašljanju pa seveda ne smemo pozabiti na lepo pravilo obnašanja in se obrniti stran ter pokriti usta z roko.

"Bi dopustili, da bi vaš otrok ali vnuk hodil v isti razred z otrokom, ki je zbolel za AIDS-em?"

Strah pred to boleznijo je velik in premaga tudi vsa racionalna razmišljanja, ki so plod vsakodnevnega učenja in sprejemanja raznih pozitivnih informacij preko raznih medijev. Kar 8 staršev ne bi poslalo svojih otrok v šolo, dva anketirana pa se nista mogla odločiti, kaj bi naredila. Torej bi v to šolo poslalo svoje otroke le 29 (74 %) vprašanih. Verjetno se niti v našem kraju ne bomo mogli izogniti tem problemom.

Ko bo prvi otrok zbolel za AIDS-om, se bo odprla cela vrsta problemov tudi na področju šolanja.

Izolacija otroka ali celo njegove družine je nesmiselna, saj se AIDS preko običajnih medsebojnih kontaktov ne prenaša. Če so otroci ustrezno poučeni, pa je prenos AIDS-a z obolelega otroka na zdrave otroke nemogoč tudi v primeru, da bolan otrok krvavi iz odprte rane. V tem primeru bi mu otroci lahko tudi nudili prvo pomoč, seveda zaščiteno z zaščitnimi rokavicami. Rokavice bi praktično v dobi epidemije AIDS-a moral s seboj nositi vsak človek in jih tudi uporabiti kot zaščitno sredstvo vedno, kadar bi bila nevarnost, da pride v stik s krvjo. Vsi smo potencialni kandidati za okužbo in nikoli ne vemo, kdo je resnično ozelen. Zato je uporaba rokavic obvezna vedno, kadar pridemo v stik s človeško krvjo. Upam, da boste v primeru, ko bo zbolel prvi šoloobvezen otrok, pravilno reagirali in se odločili v skladu s spoznanj sodobne znanosti.

dr. Milan Krek

Odgovornega pa ni

Po prometnih predpisih ni dovoljeno parkirati v cestnih križiščih (zaradi varnosti) in na pločnikih (ker so ti namenjeni pešcem). Kako malo velja ta predpis v Portorožu, se lahko iz dneva v dan prepičamo na različnih koncih in krajih. Najbolj značilna pa sta dva.

Na križišču Stare ceste pred Termami je skoraj od jutra do večera v nasprotju s predpisi parkirano toliko avtomobilov, da je skoraj čudež, ker se tu še ni pripetila kakšna hujša nesreča. Nekajkrat so s pajkom odstranjevali nepravilno parkirane avtomobile, razmere pa se niso nič spremenile.

Drugo takšno "zgodno" nedovoljeno parkiranje v križišču pa je na začetku ulice Vesna pred Igralnico. Že tako nepregledno križišče je navadno prav v ovinku zatrpno z vozili, pločnik malo niže pa je pravi loma postal parkirišče.

Predpis je jasen. Toda kdo je kriv, da v teh in še drugih primerih ostaja kos papirja? Bo morala še kakšna hujša nesreča pokazati s prstom na tiste, ki so dolžni skrbeti za javni red?

PRED TERMAMI: Ko "pajek" počiva...

Naj zgledi vlečejo

Naše priporočilo, da bi Portorož lahko postal mesto zaljubljenecv, so resno vzeli delavci v restavraciji in pizzeriji Ljubljana, ki so na dan Svetega Valentina svoje obiskovalke, mladenke pa tudi ne več mlade dame obdarili s prisrčnimi šopki. Pobuda, ki je prav gotovo vredna posnemanja.

Table da, a za kaj?

Le čemu so postavljene table na avtobusnih postajališčih na progi Piran - Beli križ - Bečovelje, se sprašujejo tisti, ki čakajo na svoj prevoz. Stavnik, jih je resda postavil, a bogšigavedi zakaj na njih ni voznih redov, za

katere so običajno namenjene takšne table. Pa ne da so pozabili nanje? Na vozne rede namreč.

Daleč je PTT

V lanskem letu je podjetje PTT zgradilo novo, sodobno telefonsko centralo v Kopru, pa dislocirane module npr. v Luciji ...itd. in s tem pridobilo možnosti za širitev telefonskega omrežja. Pa ne le, da bo (je) veliko gospodinjstev dobilo težko pričakovani telefon, tudi kvaliteta telefonskih zvez naj bi se bistveno izboljšala. Boljša kakovost povsod - tudi na področju telefonije - pa je pogoj sine qua non za pridobivanje gostov v naš obubožani, hirajoči turistični kraj. Vendar pa je s telefonskimi zvezami tako, kot bi se v Kopru in Luciji nič ne zgradilo: še zmeraj naletiš na "gluh" telefon, na signal je treba potrpežljivo (pre)dolgo čakati, ko končno zvezo dobiš, jo takoj zatem "nekaj" prekine... ipd. Zamislite si položaj, ko nekdo nujno potrebuje zdravniško pomoč...

Ljudje se jezimo, kaj nam drugega neki preostane ob PTT-tejvcih, ki so tako nedosegljivo daleč in jim nič ne more do živega, še najmanj pa potrošniki. Turisti najbrž ne bodo tako potrpežljivi...

Radi imamo pse ... a imejmo tudi ljudi

Uganite, kod se najraje sprehajajo lastniki psov s svojimi ljubljenci? Po pesku in trati. In kje neki je najprijetnejša površina mehkega peska in trate - celo s pogledom na morje, kot je osrednja plaža?

Lastniki svoje štirinožce spustijo z vrvice in ti se predajo svobodnem tekanju po plaži. Ne glede na to, da občinski odlok predpisuje, da morajo lastniki pse voditi na vrvice in jim natakiniti nagobčnike. Saj, plaža je pozimi prijetno sprehajališče, vendar tudi za druge, ne le za pse in njihove lastnike. A marsikdo se ob prosto dirajočih psih počuti ogroženega. Pomladi bodo prišli na kopališče otroci, na travi in pesku pa je veliko pasjih iztrebkov...

Kinološko društvo predlaga ureditev parka/sprehajališča za pse, medtem ko Komisija za urbanizem, komunalno gospodarstvo in varstvo okolja pri KS Portorož predlaga prepoved sprehajanja s psi po

kopališču in kaznovanje lastnika, ki za svojimi štirinožnim ljubljencem ne počisti javne površine, ki jo je onečedel.

Kdor si upa, si pač upa ...

Srednja naravoslovno-matematična šola z italijanskim učnim jezikom na poti Med vrtovi v območju šolskega centra je tako rekoč že skoraj dokončana, učenci se že veselijo vselitve v nove učilnice. Vendar je urbanistična inšpekcija ustavila dela, kajti izkazalo se je, da je investitor po svoje prikrojil projekt oz. obšel lokacijsko in gradbeno dovoljenje ter zazidalni načrt. Tako je na primer namesto šolskega objekta v višinskih gabaritih P+1 (prilličje in eno nadstropje) zgradil še klet. Preko javne ulice Med vrtovi je postavil dostopno rampo za parkirišča ob šoli in prekinil pot, ki je od portoroškega centra vodila k šolskemu območju, pa vse do Belokriške ceste...

In to še celo v času, ko je piranska občinska skupščina napovedala neizprosni boj čmograditeljem.

Komisija, ki se v KS Portorož ubada z videzom okolja (gl.zgoraj), zahteva, da se pot Med vrtovi ponovno vzpostavi v prejšnje stanje!

Klub je shodil

V eni prejšnjih številkih Portorožana smo poročali o ustanovitvi Kluba Terme. Z njim naj bi na zanimiv način povezovali privlačnost objektov in naprav Term z razvijanjem družabnega življenja.

Klub je sedaj že shodil. Vsak dan se v njem zbirajo člani kluba. Kot pravi vodja Term, dr.Mirana Malc, je klub privlačna pridobitev za krajanje Portoroža. Naprave Term omogočajo sproščeno rekreacijo, prav tako pa razvijajoči se družabni odnosi omogočajo prijetno psihično sprostitve. Najbolj obiskana oblika rekreacije je "stretching" (pretegovanje), dobro obiskana sta tudi savna in bazen.

Mesečno članarino plačuje okoli 80 članov. Večina so ženske, zadnje čase pa se vključuje v klubsko življenje tudi vse več moških.

Potem bo lepše

Mercator-Degro je 10.februarja začel preurejati svojo trgovino športnih artiklov ("Vse za morje") ob portoroški promenadi, ki jo bodo predvidoma v prvi dekadi marca ponovno odprli.

Dela v predoru tečejo

Podjetje SCT je na strunjski strani začelo s pripravami za asfaltiranje in ureditev odvodnjavanja 1.012 m dolge poti skozi predor Portorož - Strunjan. Ureditev poti skozi tunel bo znašala nekaj več kot 2 milijona tolarjev, na razsvetlitev pa bo treba počakati na boljše (tolarske) čase.

ARCHITECTA

d. o. o. Piran

Piran, Kidričevo nabrežje 2,

tel. 066 76-225

ŽELITE PRODATI ALI KUPITI HIŠO, WEEKEND, STANOVANJE, POSLOVNI PROSTOR ALI PARCELO KJERKOLI V SLOVENSKEM PRIMORJU?

ZAKAJ BI TVEGALI IN ZAPRAVLJALI ČAS!

Zaupajte to delo arhitektom, ekonomistom in pravnikom, ki za vas uredijo vse na enem mestu:

- POSREDUJEJO prodajo ali nakup,
- IZDELAJO sodne cenitve, kupo-prodajne pogodbe, predloge za vpis v zemljiško knjigo, delilne načrte, načrte za adap-

tacije, novogradnje in notranjo opremo poslovnih prostorov,

- PRIDOBIMO razna dovoljenja in soglasja. PESTRA PONUDBA NEPREMICNIN, KONKURENČNE CENE IN BREZPLAČNI NASVETI

Pokličite nas vsak delovnik od 8 do 15 ure ter sredo, petek od 16 do 18h.

ODMEVI - ODMEVI - ODMEVI - ODMEVI - ODMEVI -

SPREHOD PO PORTOROŠKIH DISKOTEKAH ŠE Z DRUGE STRANI

Oglašam se vam kot direktor podjetja Blue Tours, d.o.o., katero med drugim skrbi za glasbeni program v diskoteki Chagall ter kot krajan Portoroža.

Osebnostno se strinjam z vsako dobronamerno kritiko. Vendar je bil v januarjski številki Portorožana objavljen članek, na katerega moram reagirati. Članek "Sprehod po portoroških diskotekah" je napisan izredno pristransko in na žalost temelji na neresničnih trditvah.

Matineja v Chagallu, o kateri ima avtorica toliko povedati, je imela isti umik, kot ga je v časih njenega obiskovanja matineje, imel disko Gianni in sicer med šesto in deseto uro zvečer. Če bi Tina Horvat obiskala diskoteko v času matineje, bi vedela, da se ta ni začela ob osmih, kot to trdi. Sicer pa matineje v Chagallu ni več na programu že od srede decembra.

V času matineje so se v disku Chagall točile le brezalkoholne pijače. Alkohola skritega pod plaščem ni možno prinesiti v lokal, ker je garderoba obvezna, s čemer odpade "pitje na veliko". O petardah pa le toliko: pokale so v času božičnih in novoletnih praznikov, tako kot povsod. Besede "luknja" in "beznica" v članku niso z ničemer utemeljene in gre za avtoričino osebnostno nepoznavanje izvora "zvonečega" imena Chagall, ki

namreč temelji na slikah in ostalem interierju v stilu svetovno znanega umetnika.

Menim, da bi moral vsakdo, ki se namerava ukvarjati z novinarstvom, upoštevati pravilo objektivnosti in osebno preveriti resničnost svojih trditve: Tivoli, ki naj bi bil pozimi zaprt, je v resnici odprt vsak dan razen ob torkih; v Arcadiji tudi ni videti veliko mladoletnikov, kot trdi avtorica; slaščičarna Kekec, kjer naj bi se zbirali mladi, pa je zaprta že od oktobra.

Miran Ibrahimagić

O REŽIMU V PREDORU MED PORTOROŽEM IN STRUNJANOM

Delo dne 28.1.92 piše, da naj bi bil predor namenjen peščem, kolesarjem in mopedistom.

Kdo lahko odloča o tem? Predvsem prebivalci Portoroža in Strunjana! Predor je sicer javno dobro, ker gre za objekt nekdanje železnice. Čeprav je opuščen, je njegov pravni status še vedno enak. Po ustavi bi ga lahko spremenila le republiška skupščina z zakonom. Toda predor je še vedno "dobrina v splošni rabi", ker skozenj lahko hodi vsak - a le na način in s sredstvi, ki jih določijo tisti, ki je upravičen upravljati z njim. To je po našem pravnem redu občina. Torej prebivalci občine Piran preko

svoje občinske skupščine.

Vendar imajo pri tem vpliv predvsem tisti, ki so najbolj zainteresirani za pametno in zdravo izkoriščanje tunela. To so prebivalci Strunjana in Portoroža. Seveda so tu zainteresirani tudi vsi, ki neposredno "prodajajo lepote, infrastrukturo opremljenost, kulturnost itd. kraja". Se pravi vsi, ki se ukvarjajo s turističnim gospodarstvom.

Režim bo torej morala določiti občina z odlokom. Predlagam pa strunjanski krajevni skupnosti in vsem občinskim poslancem z njenega področja, da v skupščini dosežemo, da z mopedi ne bo dovoljeno voziti skozi tunel.

Hrup, ki ga zganja moped, je še na odprtem prostoru zdravju škodljiv. (Hrup je namreč vsestransko zdravju škodljiv!) V predoru pa bi že en sam moped ustvarjal takšen trušč, da pešci ne bi mogli vzdržati v njem. Naj se napravi preizkus!

Kar se avtomobilov tiče, naj jim bo dopustno skozi predor samo v skrajni sili in to samo medicinskim in gasilskim, če bi res bila zatrpna pot čez Valeto.

Kolesarjem naj bo vožnja seveda dovoljena. Ne ropotajo, ne smrdijo. Moped ima motor in lahko premaguje klance.

Mir - kot tišina - ima svojo veliko ceno tudi kot tržno blago. V turizmu postaja vse pomembnejši del "turističnega proizvoda".

Dušan Puh, st.

ZKO NATEČAJ ZKO NAT

Zveza kulturnih organizacij Slovenije

s sodelovanjem ZKO Ilirska Bistrica in Radovljica razpisuje natečaj za udeležbo na 20. srečanju mladih pesnikov in pisateljev Slovenije.

Pogoji:

- Sodelujejo lahko avtorji, ki svojega dela še niso izdali (razen v samozaložbi) v knjižni obliki in še niso bili uvrščeni med najboljše v dosedanjih republiških srečanjih mladih pesnikov in pisateljev, in to s prozo, poezijo in dramskimi deli.

- Prispevki morajo biti napisani s pisanim strojem in poslani v treh izvodih, označeni pa morajo biti s šifro. Prispevkom pa naj avtorji priložijo še zapečaten ovojnico s podatki: ime in priimek, naslov, izobrazba, poklic, starost in šifro.

- Dvočlanske žirije in republiški selektor bodo med pravočasno prispelimi prispevki s svojega območja izbrali najboljše avtorje za nastop na območnem in republiškem srečanju.

- Vse poslanske prispevke odstopijo avtorji za morebitno objavo brezplačno. Organizatorji bodo objavili dela izbranih avtorjev na način in v obsegu, ki bo ustrezal njihovim finančnim možnostim.

Rokopisov ne vračamo.

Prispevke je treba poslati do 10. marca 1992 na naslov:

ZKO Slovenije, (za 20. srečanje), Štefanova 5, p.p. 136, 61001 Ljubljana

Dodatne informacije dobite po telefonu: 061/151-028, Int.44 (Dragica Breskvar).

plima, d.o.o.
poblaščenca agencija
obala 107, lucija
tel.: 76-715

Tudi med oddihom v zanesljivi družbi

Nezgodno zavarovanje za počitnice.
Pokličite nas in na vsa vprašanja vam bomo z veseljem odgovorili.

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

KAKO BOMO IZPOLNJJEVALI PRIJAVE ZA DOHODNINO

Pred nami je obveznost vlaganja napovedi za odmero dohodnine za leto 1991 (ZAKON O DOHODNINI Ur.list 48/90 in 34/91).

Zato nekaj kratkih napotkov in navodil ne bo odveč.

KDO MORA VLOŽITI NAPOVED ?

Fizična oseba - občan, ki je dosegal v letu 1991 dohodke naštetih v 2.členu zakona in sicer :

- osebne prejemke : plače, pokojnine - tudi iz tujine, priložnostne prejemke;
- dohodke iz kmetijstva - katastrski dohodek (podatke dobite na upravi za družbene prihodke)
- dohodke iz premoženja - oddajanje v najem s pogodbo in preko agencij;
- dohodke iz premoženjskih pravic - avtorski honorarji...;
- dohodke iz kapitala in
- dohodke iz dejavnosti.

KJE ?

V **občini stalnega oziroma začasnega bivališča** (če ni rezident RS).

KDAJ ?

Rok do 31.3.1992, razen za tiste, ki so opravljali dejavnost ali pa so oddajali stanovanjske oz. poslovne prostore z najemno pogodbo. Taki zavezanci najprej do 28.2.1992 vložijo napoved. Napoved za dohodnino pa vložijo v 15 dneh po sprejemu odločbe.

KAKO ?

Obvezno na **predpisanem obrazcu 7,201/1**, ki ga kupite v knjigar- nah Primorskega tiska.

NEKAJ NAPOTKOV PRI IZPOLNITVI.

V ustrezne vrstice oz. stolpce vpišete podatke iz obvestil, ki ste jih dobili od izplačevalca npr. plače v bruto znesku vrstica 11 - stolpec 8, akontacije in plačilo dohodnine med letom stolpec 10a, prispevki za socialno varnost v stolpec 11. Regres se vpiše v posebno vrstico. V kolikor je več izplačevalcev osebnega prejemka se le-ta sešteje in vpiše skupna vsota v omenjeno vrstico.

POZOR PRI POKOJNINAH!

Na izpisku SPIZ-a so pokojnine v bruto zneskih. Podatke vpišete v vrstico 12 - stolpec 8; prispevke v stolpec 11; obračunani - fiktivni davek - v stolpec 13; morebitno dejansko plačano akontacijo v stolpec 10a.

Sobodajalci, ki so oddajali preko agencij napovedo bruto prejemek direktno v napoved dohodnine in sicer v vrstico 53 - stolpec 8, normirane stroške - 60 % stolpec 9 in plačano akontacijo v stolpec 10a.

Seveda prijavite še morebitne druge prejemke oz. dohodke iz 2.člena zakona.

KAJ JE OSNOVA ZA ODMERO DOHODNINE?

Navedeni dohodki se zmanjšajo za plačane prispevke. Tako dobljeno osnovo lahko znižujemo do 10 % (osnove) z **olajšavami**, ki so naštetih v 7.členu zakona o dohodnini. Olajšave so:

- 1) Obveznice in delnice.
- 2) Če ste zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti: sredstva, vložena v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev, zmanjšana za višino sredstev znižane osnove pri davku iz dejavnosti (npr.: znesek sredstev, vloženi v preureditev prostorov v turistične namene).

3) Reinvestirani del udeležbe v dobičku: če ste v podjetju, katerega (so)lastnik ste, poslovali tako dobro, da bi si lahko delili dobiček, a ste se odločili, da ga pustite v podjetju - ga torej reinvestirate - se vam ta znesek šteje kot davčna olajšava.

4) Sredstva za nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja, če še niste lastnik nobene hiše ali stanovanja, torej če rešujete svoj stanovanjski problem. Kot olajšava velja še vzdrževanje hiše, stanovanja. Izdatke za to pa kot olajšavo uveljavljajo lastniki, veljajo računi za material in storitve.

Etažnim lastnikom se prizna 80% plačanega prispevka, najemniki pa uveljavljajo kot olajšavo 80% plačane letne najemnine.

5) Sredstva vložena v gradnjo malih hidroelektrarn, v varstvo okolja in varčevanje z energijo (npr. nakup solarnih vodnih grelnikov in kolektorjev, gradbenih izolacijskih materialov, termatskih radiatorskih ventilov...)

6) Sredstva, ki ste jih vložili v vzdrževanje kulturnega in zgodovinskega spomenika, katerega imetnik ste.

7) Prispevki in premije, s katerimi ste si povečali socialno varnost na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega varstva.

8) Nakup zdravil, zdravstvenih in ortopedskih pripomočkov in rehabilitacijo v zdraviliščih, kadar ste bili napoteni na takšno zdravljenje.

9) Sredstva, s katerimi ste plačali sebi kakršno koli izobraževanje, ne pa svojemu otroku, tudi če ste ga prijavili kot svojega vzdrževanega člana.

10) Sredstva namenjena za znanstveno raziskovalno dejavnost.

11) Sredstva namenjena za nakup knjig in učnih pripomočkov s področja umetnosti, znanosti, kulture, izobraževanja, vzgoje in športa zase (npr. nakup učbenikov, strokovne periodike, not, glasbil, kasetofona, lora, parjev, žog, smuč).
12) Plačilo članarine političnim strankam in sindikatom.

13) Plačilo prostovoljnih denarnih prispevkov invalidskim organizacijam in drugim humanitarnim, kulturnim, znanstvenim, športnim ustanovam.

Stroški morajo biti zadokumentirani, vendar **RAČUNOV NE PRILAGATE K NAPOVEDI**, to boste storili na morebitni poziv.

Uveljavljate lahko še **olajšave za vzdrževane družinske člane**: za otroka in zakonca, ter druge družinske člane naštetih v 9.členu zakona o dohodnini, v višini 8 % povprečnega osebnega dohodka v RS, to je 16.150 SLT, (za dva otroka 36.338 SLT, za tri 60.563 SLT itd ...) Isto olajšavo, to je v višini 8 % lahko uveljavljajo tudi nad 65 let stari zavezanci.

Od tako dobljene osnove odmerimo davek po valorizirani lestvici iz 10.člena. Od odmerjenega davka se odbijejo že plačane akontacije. V kolikor ste med letom plačali manj, boste morali plačati razliko v roku 30 dni po sprejemu odločbe (**odmera dohodnine bo opravljena do 31.10.1992**).

KJE OZIROMA KDAJ BOSTE LAHKO VLOŽILI NAPOVED ?

Osebno - bodo lahko krajin Portoroža vložili napoved **na sedežu krajevne skupnosti**, Obala 16, in sicer:

- v soboto, 14.3.'92 od 8 - 14. ure;
- v ponedeljek, 16.3.'92 od 16 - 20. ure;
- v torek, 17.3.'92 od 16 - 20. ure;
- v sredo, 18.3.'92 od 16 - 20. ure;
- v soboto, 21.3.'92 od 8 - 14. ure.

Na sedežu Uprave za družbene prihodke občine Piran (soba 9, I. nadstropje) **vsak delovni dan** od 8 do 13 ure in **ob sredah** od 14 do 17. ure; **izven delovnega časa** pa še ob delavnikih od 19.3.'92 do 31.3.'92 od 16 - 20 ure ter ob sobotah 21.3 in 28.3.'92 od 8 do 14 ure.

AVDITORIJ - AVDITORIJ - AVDITORIJ - AVDITORIJ - AVDITORIJ - AV

V petek 31. januarja ob 20,30 - predverje Avditorija - otvoritev razstave slik akademskega slikarja Toma VRAN-a.

PROGRAM FEBRUAR 1992 - FEBRUAR 1992 - FEBRUAR 1992 - FEBRUAR 1992 - FEBRUAR 1992 - PROGRAM

- **sobota, 8. februar ob 20,30** - VELIKA DVORANA - ob slovenskem kulturnem prazniku bo prva predstava v okviru TARTINIJEVEGA LETA - KONCERT komornega orkestra "TARTINI", dirigiral bo Stojan KURET, solist bo violinist Dejan BRAVNIČAR ;
- **sobota, 29. februarja ob 16. uri** : Lutkovno gledališče iz Ljubljane z lutkovno predstavo AH, TE PRINCESE avtorjev Marije KOBALOVE in Matjaža LOBODE - primerna je za otroke od 5. do 12. leta starosti;
- **petek 28. ali v soboto 29. februarja ob 20,30** : predvidoma koncert VICE VUKOVA
(Bodite pozorni na plakate in druga obvestila).

SPOMINSKA HIŠA CIRIL KOSMAČ - PROGRAM ZA LETO 1992

I. Dogovorjeni program :

- LITERARNA DELAVNICA ZA SREDNJEŠOLCE
- LITERARNA DELAVNICA ZA MENTORJE SLOVENŠČINE
- ŠOLA KREATIVNEGA PISANJA V OKVIRU RUGLJEVE TS
termini : april/maj 1992 (vodja vseh delavnic : Branko Gradišnik)
- TEČAJ HITREGA BRANJA termin : maj 1992 (vodja tečaja: Prof. dr. Vid Pečjak)
- GLEDALIŠKA ŠOLA ZA OTROKE - UGLEDALIŠČENE URE PRAVLJIC termini: februar/maj 1992 (vodja : Leopolda Odila Širok)
- ZAČETNI TEČAJ ASTROLOGIJE - NADALJEVALNI TEČAJ ASTROLOGIJE termini: september/oktober 1992 (vodja : Srečko

Možina)

- ZAČETNI SEMINAR IZ ZGODOVINE POMORSTVA (KARTOGRAFIJA) termin še ni določen (vodja: Prof. dr. Mithad Kozličič)

II. Možne so dopolnitve programa z naslednjimi tečaji in delavnici :

z etnomuzikološko, keramično in arhitekturno delavnico, z risarskim tečajem, s predavanji oz. tečaji iz dijanetike pa še s seminarjem meditacij.

III. Priložnostne prireditve : srečanja s književniki, predstavitev novih knjig, okrogle mize ipd., o katerih vas bomo sproti obveščali.

PRIJETNE POČITNICE '92 - PRIJETNE POČITNICE '92 - PRIJETNE

Športna zveza Piran vam med zimskimi počitnicami od 3. do 7. februarja nudi športno zabavo. Poglejte program in pridite!

Za otroke od 7 do 10 leta starosti

ŠPORTNA GIMNASTIKA - Telovadnica TVD Partizan Rozmanova 35, Piran: 9 - 10,30 dečki, 10,30-13,00 deklice
PLAVANJE - GH METROPOL - BREZPLAČNO: 9.00-13.00
KOTALKANJE - stadion - Piran: 10,30 - 12

NAMIZNI TENIS - telovadnica TVD Partizan Piran, Rozmanova 35: 13 - 14 dečki, 10,30 - 14 deklice

MALI NOGOMET - stadion v Piranu: 9 - 10,30 - dečki

ŠOLA ROKOMETA - telovadnica na

stadionu Piran: 12,15 - 13,45 - deklice

ŠAH - KS Portorož, Obala 16: 10 - 12

Za mladino od 11 do 15 leta starosti

KOŠARKA - telovadnica na stadionu - Piran: 9-10,30 - fantje

KOŠARKA - telovadnica OŠ Lucija: 12,15-13,45 - fantje

ODBOJKA - telovadnica na stadionu Piran in tel. OŠ Lucija: 10,30 - 12 dekleta

ODBOJKA telovadnica OŠ Lucija: 9 - 10,30 fantje

KOTALKANJE - stadion Piran: 10,30 - 12
STRELJANJE - zaklonske v Luciji - prositori SD : 10 - 12

ŠAH - KS Lucija 10 - 12

NAMIZNI TENIS - telovadnica TVD Partizan, Rozmanova 35, Piran: 14 - 15)

Za mladino od 16 do 19 let

ODBOJKA - telovadnica SPPŠ: 10,30-12 fantje 9-10,30 dekleta

KOŠARKA - telovadnica SPPŠ: 12-13 fantje

NAMIZNI TENIS - telovadnica TVD Partizan, Piran, Rozmanova 35: 14-15

STRELJANJE - zaklonske Lucija - prositori SD Portorož: 10 - 12

Prijavite se na dan začetka programa na licu mesta pri vodji.

(Cena 30 SLT za posamezen program, za srednješolce 40 SLT, za cel paket pa 100 SLT).

INFORMACIJE : ŠPORTNA ZVEZA PIRAN (tel. 73-792).

prostovoljni prispevki - H V A L A - prostovoljni pris

Za to številko so v sklad za izdajanje "Portorožana" prispevali :
Gojmira ČRNOŠIJA z Regentove ulice (Moštra) 1000 SLT, Restavracija "TOMI" Portorož 1500 SLT, družini TESIC in RUSTJA s Senčne poti skupaj 200 SLT in gospa, ki ne želi biti imenovana 300 tolarjev.
SKLAD JE BREZ DNA ...

EN LITER ZA PRISPEVEK !

Prav je, da bralci in sodelavci tega občila - "Portorožana" - vedo, da se vrednost predloženih sestavkov meri tudi s posebnimi merili. Ko sem zadnjič nekaj napisal, sem hotel slišati ženino mnenje o tem, koliko naj bi bilo to vredno. Mislim sem seveda na vsebinsko - izrazno vrednost.

"En liter", mi je lakonsko odgovorila. Ko je opazila, da ne razumem, je s prstom pokazala na steklenico zraven mene: "Ko si začel pisati, je bila polna, sedaj pa je prazna. Torej ?"

Mirko KOS

portorožan

UREDNIŠKI ODBOR GLASILA KRAJANOV PORTOROŽA / COMITATO DI REDAZIONE DEL GIORNALINO DEI CITTADINI DI PORTOROSE : Gustav GUZEJ, Mitja JANČAR, Mirko KOS, Jovan NIKOLIČ, Marko PODGORNİK, Irina STEGEL, Livia SIKUR ZORMAN; naslovnico je oblikoval / copertina di : Teo TAVŽELJ, dipl arh.; tehnična ureditev / redazione tecnica : Boris VUK
Naslov uredništva: KS Portorož, Obala 16, Portorož, Tel. 73046 / L'indirizzo della redazione: CL di Portorose, Lungomare 16, Portorose, Telef. 73 046. TISK: Birografika "BORI" Izola, naklada 1500.

DOHODNINSKA LESTVICA

Razred:	če znaša letna osnova SLT nad	do	znaša davek SLT
1	-	109.986	19% od osnove
2	109.986	219.972	20.897 + 28% od zneska nad 109.986
3	219.972	439.944	51.693 + 35% od zneska nad 219.972
4	439.944	879.888	128.648 + 40% od zneska nad 439.944
5	879.888		304.661 + 45% od zneska nad 879.888

Olajšave pri plačevanju akontacije dohodka za vzdrževane člane (otroke):

1) 1(en) vzdrževan član:	16.150 (8%)
2) 2(dva) vzdrževana člana:	36.338 (18%)
3) 3(trije) vzdrževani člani:	60.563 (30%)
4) 4(štirje) vzdrževani člani:	88.825 (44%)

PRIMER 1:

Jože KOREN
Letni bruto osebni dohodek (plača) 340.000 tolarjev
Socialni prispevki - 90.000 tolarjev

Osnova za dohodnino 250.000 tolarjev
Manj olajšave po 7.čl. zakona (izdatki za zdravila, 80% stanarine, sindikalna članarina) - 8.600 tolarjev

Prič zmanjšana osnova za dohodnino 241.400 tolarjev
Manj olajšava za vzdrževanje enega otroka - 16.150 tolarjev

Dokončna osnova za dohodnino 225.250 tolarjev

Od te - zmanjšane - osnove bo davčni organ izračunal dohodnino (glej dohodninsko lestvico, razred 3).

Za 219.600 osnove je dohodnina 51.693 SLT. Če 219.600 odštejemo od 225.250, ostane še 5.650 SLT. Za ta znesek zračunamo še 35% dohodnine (gl. 3 razred dohod. lestvice) in dobimo

$$5.650 \times 35/100 = 1.977$$

SLT
Skupaj osnova 133.400 SLT, dohodnina = 53.670 SLT

Od 53.670 tolarjev bo odštel seštevek med letom plačane akontacije dohodnine, ki je bila 48.960 tolarjev (12 x 4.080 SLT) - 53.670 - 48.960 = 4.710. To razliko bo sporočil davčni organ davkoplačevalcu (v našem primeru gospodu Jožetu Korenu).

Z odločbo o odmeri dohodnine bo torej g. Koren moral davčnemu organu doplačati še 4.710 tolarjev.

PRIMER 2:

Oglejmo si še drugi primer, primer Ivana DOLENCA, starega 70 let in je že upokojen. Za razliko od zaposlenih plačujejo vsi upokojenci davek za osebne prejemke le fiktivno, le tisti z višjimi pokojninami tudi v resnici plačajo nekaj davka od osebnih prejemkov.

- Bruto prejemek (pokojnina), ki je osnova za obračun, in je njegov edini prejemek, znaša 367.077 SLT.

- Od zgornjega zneska je treba odšteti prispevke za socialno varnost in sicer v višini 88.567 SLT - tako dobimo novo osnovo v višini 278.510 tolarjev.

- Ker naš upokojenec ni adaptiral stanovanja, ni kupoval znanstvenih knjig, ni vlagal v vrednostne papirje itd... ne more uveljavljati olajšav po 7.členu zakona o dohodnini.

- Lahko pa uveljavlja drugo seniorsko olajšavo, ker je star več kot 65 let in sicer v višini 8 % povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji, kar znaša 16.150 SLT. Nova osnova za obračun davka je tako 261.000 SLT.

- Zdaj pogledajmo v zgornjo tabelo - dohodninsko lestvico. Naš upokojenec ne iz primera, Ivan Dolenc, bo uporabil razred 3 iz lestvice. Tako si bo odmeril davek:

$$51.693 + 35\% \times (261.000 - 219.972) = 66.053 \text{ SLT}$$

- To je torej davek za leto 1991. Ker pa je upokojenec iz našega primera med letom plačal dejanski davek v višini 14.305 tolarjev in fiktivni davek v višini 54.876 - skupaj 69.181 SLT, odštejemo od tega zneska 66.053 SLT (torej 69.181 SLT - 66.053 = 3.128 SLT).

Naš upokojenec je srečen človek, saj je razlika negativna, zato bi morala država upokojencu Ivanu Dolencu vrniti 3.128 tolarjev. Ker pa je ta med letom plačeval v resnici manjši davek, kot je fiktivni, nam bo davkarja vrnila le tisti del davka, ki je bil dejansko (nefiktivno) med letom plačan.

I.primer pripravil : David BOŽIČ
2.primer pripravil : Marko ZORMAN

NUDIM VAM BREZPLAČNO POMOČ PRI NAPOVEDI
ZA ODMERO DOHODNINE. POKLIČITE VSAK DAN
OD 8.DO 14. URE NA TELEFON: 73 084, David BOŽIČ.